

Hellig frykt
Asbjørn Aavik - "Hellig Uro"

Der er en frykt som drives ut av mitt hjerte ved den nye fødsel - ved omvendelsen.

Bibelen kaller den trellefrykten, eller trelldomsånden.

- *"I fikk jo ikke trelldommens ånd, så I atter skulle frykte, men I fikk barnekårets ånd. ved hvilken vi roper Abba, Fader!" [Rom. 8, 15.](#)*

Trellens frykt er angsten for ikke å gjøre sin plikt - ikke å få utføre det som er ham pålagt. Det er frykten for straff, fordi han ikke holder mål. Innfor Gud vil det si at mennesket med trelleånden ikke venter annen kjærlighet eller vennlighet fra Gud enn den jeg fortjener med min lovoppfyllelse. Og fortjener jeg ingen ting, har jeg heller ikke noe håp for evigheten.

Fortjeneste hos Gud for tiden og for evigheten ved mitt slit, mitt offer, min fromhet, min godhet - det er trelleåndens mål. Og siden trellden aldri holder mål, frykter han. Frykter i tiden, og frykter for evigheten.

Denne frykten - trellens frykt - drives ut av mitt hjerte den dagen jeg får se at min frelse, mitt forhold til Gud er bygget på det uforskyldte, ikke på noen som helst fortjeneste fra min side. Det er ikke noen slags byttehandel. Jeg får se for første gang at det å bli et Guds barn - det å være en kristen - er bygget på sannheten om at Faderen - for Jesu Kristi skyld alene - rettferdiggjør den ugudelige. Det skjer uten noen som helst fortjeneste fra min side.

Jeg får som gave barnekårets ånd. Og da viker trellens frykt - frykten for at jeg ikke tilfredsstiller Gud med mitt slit og strev. Jeg er kommet inn i et helt nytt forhold til Gud, fra trelleforholdet til barnets forhold til sin far.

- *"Den fullkomne kjærlighet driver frykten ut." [1. Johs. 4, 18.](#)*

Så kunne vi vel slutte her, bare skrive et amen, og være ferdig. Men Bibelen slutter ikke her. Den sier oss nemlig at det er en frykt som jeg ikke frelses fra, men frelses inn i. En frykt som først begynner ved den nye fødsel - det nye livet. En frykt som fødes i mitt hjerte ved gjenfødselen.

Sønnlig frykt!

I den katekismen jeg leste i folkeskolen, sto dette slik forklart, og det er sikkert helt riktig: Barnets frykt i motsetning til trellens frykt.

Dette er den hellige frykt. Hellig, fordi den er skapt av Gud selv i mitt hjerte. Den sønnlige frykt i mitt nye forhold til Faderen er ikke frykten for straff, heller ikke frykten for at mitt strev ikke skal holde mål - for jeg strever ikke lenger for å bli salig, from og god.

Den sønnlige frykt, denne nye frykt i mitt hjerte, er angsten for å gjøre Gud imot, være ulydig, be-
drøve ham eller vanære hans navn. En frykt født i eller født utav et helt nytt kjærlighetssamfunn med Faderen. Denne kjærlighet drev den gamle trellefrykten ut. I stedet skapte den kjærlighets-
frykten (1. Johs. 4, 18).

Jesus taler selvom denne nye frykt:

- *"Men jeg sier eder, mine venner: Frykt ikke for dem slår legemet ihjel og deretter ikke kan gjøre mere. - Men jeg vil vise eder hvem I skal frykte for: Frykt for ham som har makt både til å slå ihjel og deretter til å kaste i helvede! Ja, sier jeg eder, for ham skal I frykte." [Luh. 12, 4-5.](#)*

Disse ord sier Jesus til sine venner. Så vet vi at den frykten Jesus her taler om hører venneforholdet, barneforholdet til. Jesus sier til sine venner at det ikke er djevelen de skal frykte, men Gud. Så er der altså en frykt Herren vil at hans venner skal eie.

Det er frykten for Gud som den allmektige. Herren ville gjerne stille hver eneste en av sine venner innfor denne guddommelige sannhet. Gud er ikke en godslig, gammel bestefar bortgjemt i evighetens dunkelhet.

Dette skaper hos meg en hellig frykt.

- "Derfor, mine elshede, likesom I all tid har vært lydige, så arbeid, ikke bare som i mitt nærvær, men nå meget mere i mitt fravær, på eders frelse med frykt og beven." [Filip. 2, 12.](#)

- - - "Ferdes i frykt i eders utlendighets tid." [1. Pet. 1, 17.](#)

- "Arbeid på eders frelse!"

- "Med frykt og beven."

Kan dette forenes med Bibelens klare ord om at frelsen er av nåde - altså uten strev - uten noe som helst arbeid fra min side.

Merk: Paulus skrev alle sine brev til troende mennesker, også dette. Den frelse som her skal arbeides på, er altså ikke omvendelsen. Dette er allerede et fullendt verk hos disse som mottar brevet. «Frelse» her er den endelige frelse, - dette hver dag å bli bevart som en kristen for så til sist å bli frelst inn i himmelen.

Det er dette Peter tenker på når han skriver:

- "I som ved Guds makt holdes oppe ved troen til den frelse som er ferdig til å bli åpenbaret i den siste tid."

- "Når I vinner fram til endemålet for eders tro, sjelenes frelse." 1. Pet. 1, 5 og 9.

På dette skal vi arbeide med frykt og beven. Dette er barnekårets hellige frykt. Hver dag skal jeg skjelve for meg selv og min egen onde, fordervede natur. Hver stund skal jeg beve for meg selv og være på våken vakt. Hver stund skal jeg engstes for å miste hva jeg eier. Hver stund skal jeg bekymres over meg selv, fordi jeg ikke vokser i den frelse jeg er kommet inn i. Det er nemlig også en hellig bekymring - født ut av den hellige frykt. Denne bekymring er velbehagelig for Gud. Det er sønnens bekymring fordi det så lett kommer noe inn i forholdet til far som ikke skulle være der. Hver stund skal jeg frykte for ikke å nå fram til den endelige frelse.

Denne frykt er hellig, er velbehagelig for Gud. Den er livstegnet i åndens verden. Den registreres der oppe. Og Sønnen sier til Faderen: - For det barnet kan vi være trygge .... De kristne blir derfor aldri ferdig med å holde bots og bededager, selvom de strykes i almanakken.

Luther sier dette slik:

- Salig er den som forskrekkes .... !

Skovgaard Petersen har skrevet:

- På troens vei går man kun trygt i frykt og beven.

En uttalelse av Olfert Ricard går i samme retning:

- Den visshet som ikke kan skjelve, tror jeg er en farlig visshet. Den kristne mann eller kvinne som sier: Dere behøver ikke være engstelige for meg er i fare stedt. ...

Dette er helt riktig. Det står i [Hebr. 10, 22](#) at vi skal tre fram, stige inn i helligdommen i troens fulle visshet. Men la oss ikke glemme at troens visshet har en tvillingbror som heter - den falske trygghet.

Landstad synger: - Jeg står for Gud som allting vet. ...

I denne linje ligger nøkkelen til den hellige frykts tunge dør. Jeg vil helst stå for meg selv. Og da synes jeg at jeg har greidd dette med min frelse ganske bra, er vel fornøyd. Her er intet å frykte. Om fariseeren i templet leser vi at han sto for seg selv. ([Luk. 18, 11](#)). Derfor var han også så uendelig vel fornøyd med seg selv. Hans hjerte banket helt rolig. Han kunne der han sto for seg selv, se ned på hvert eneste menneske. Ingen nådde ham så langt som til knærne engang når det gjaldt dette å være et fromt, godt og gavmildt menneske.

.. Der inne for Guds fot lå all hans tiende gjennom mange, mange år. Her var intet å frykte.

Tolleren sto for Gud.

Derfor slo han seg for sitt bryst og var i stor nød og angst. Han visste at han ikke holdt mål hverken

overfor mennesker eller hos Gud. Han sto der og bevet.

Hvert eneste menneske som står for Gud, skjelver og bever. Den gamle prest og den utslitte emissær, som begge har tjent Herren et langt liv, skjelver side om side med den krokete mor som et langt liv har slitt for mann og barn og hatt så lite tid til stillhet og ro ved den allmektiges fot. De skjelver for ikke å bli bevart, er redde for ikke å nå fram. Dette er den hellige frykt. Og den hellige frykt slår seg for sitt eget bryst - ikke andres:

- Gud, vær meg synder nådig!

Ved Betel hadde den unge Jakob sin store opplevelse. En stige var stilt opp fra jorden. Toppen nådde til himmelen, og Guds engler steg opp og steg ned på den. Og se, Herren sto øverst på den .... (les [1. Mosebok 28](#)).

Har vi lov til å si at denne natt hadde den unge Jakob sitt gjennombrudd - sin omvendelse eller overgivelse til Herren? Han korn nemlig fra et «gudshjem». Hans far var Isak, hans farfar Abraham. Men her, alene, langt fra hjemmet på vei ut i det fremmede møtte Gud ham. Det fortrolige barne-samfunnet med Faderen ble her i Betel-natten gjenopprettet. Stigen nådde helt opp - og øverst sto Herren. Det var blitt forbindelse. Fra denne store høyde talte Herren til ham.

Men beretningen slutter ikke her. Vi bruker å slutte når vi er kommet så langt. Her sier vi amen i vår preken, og her sier du amen i din takkebønn for frelsens store opplevelse. Bibelen fortsetter betelopplevelsen slik:

- *"Da Jakob våknet av sin søvn, sa han: Sannelig, Herren er på dette sted, og jeg visste det ikke. Og det kom frykt over ham, og han sa: Hvor forferdelig er ikke dette sted! Her er visselig Guds hus, her er himmelens port."* 1. Moseb. 28, 16-17.

- Det kom frykt over ham.

Ikke frykt for Gud. Det står der ikke. Ikke redsel, slik at Jakob ville flykte. Nei, en hellig frykt fordi Herren hadde åpenbart seg for ham. En frykt som kom over Jakob. En frykt fordi han på jorden var like ved himmelens port. Det er vel da vi jubler våre halleluja, og vi har rett til det. Jakob slo sitt åsyn ned og utbrøt: Hvor forferdelig er ikke dette sted!

Det er dette Bibelen kaller - den hellige frykt. Når vi leser Bibelen, finner vi også en annen frykt som hører med til barneforholdet:

Ærefrykt.

Ærefrykt for Gud.

Denne sannhet slår oss sterkt når vi leser Det gamle testamente. Om og om igjen prøver Herren å innprente det folk han hadde utvalgt seg, hvor høy og opphøyet han var. Han steg ned til dem, han åpenbarte seg for dem og hadde omsorg for dem på alle vis. Han var deres far, og de var hans barn. Men samtidig skulle der være et hellig skille, den hellige opphøyethet, en guddommelig sfære omkring den Helliges trone, trapper som han selv steg ned, men ingen skulle få lov å stige opp, ikke engang Moses.

Når de hellige menn i den gamle pakt kom den allmektige nær, fikk de befaling om å ta sine sko av. Der skulle være forskjell på vandringen over ørkensanden og skrittene inn mot tronens trapper. De bare ben skulle minne dem om at stedet var hellig. De gikk nå over guddommelig brolegning.

- *"Dog skal der være en avstand mellom eder og den (paktens ark) - omkring to tusen alen. I må ikke komme den for nær."* [Josva 3, 4](#).

Israel var kommet til grensen av løftets land. Bare Jordan lå nå imellom. Og Herrens befaling var at paktens ark skulle bæres foran folket ned til floden, og gjennom den. Flodens vann ville den skille. Verset sitert ovenfor er ordren Josva gir folket før de starter. Det var Herrens egen tale - befaling.

Som kristne eier vi et fortrolig samfunn med Herren, men samtidig er der en hellig avstand. I ærefryktens forhold til guddommen er der en to tusen alens avstand som ikke må overskrides. I dette forhold har han slått en sirkel om sin trone. Og ut fra denne hellige opphøyethet har han talt mange alvorlige ord til oss om den frykt i barnets hjerte som er velbehagelig for ham.

- "Min pakt var med ham, livet og freden, og jeg ga ham den til frykt, og han fryktet meg, og for mitt navn var han forferdet." [Mal. 2, 5](#). (Gammel oversettelse).

- For mitt navn var han forferdet!

Dette sier Herren om Levi - ikke om hedninger. Dette er en hellig forferdethet som Herren ønsker skulle finnes hos alle sine barn - ikke bare Levis barn i den gamle pakt.

Livet og freden (lykken), og så det å være forferdet for Herrens ord, kunne altså forenes hos disse barn. Dette er den hellige ærefrykt.

(Uddrag fra kapitlet: "Hellig frykt" i "Hellig Uro" af Asbjørn Aavik - Gry Forlag 1956) - Shafan 12-05-12)